

سُورَةُ عَبَسَ

ಸೃಣೋಃಃ ೮೦

ಇಬ್ರಾಹಿಮ್

سورة عبس - ٥٩ - ٤٤

سُورَةُ عَبَسَ

សូរ៉ាហ៍: ៨០ អុបាសា

"អុបាសា" ប្រែថា "គេធ្វើមុខក្រញូរ" មាន ៤២ អាយ៉ាស៊ូ ។

សូរ៉ាហ៍: ៨០ ទី ២៤ យោលតាមលេខរៀងដែលអល់ឡោះហ្គ័រដាក់ចុះមក ។ អល់ឡោះហ្គ័របានដាក់ សូរ៉ាហ៍: ៨០ នេះចុះមកនៅឯម៉ាកកាស៊ូ ។

ប្រសិទ្ធភាព

ابن بابويه: بإسناده، عن معاوية بن وهب، عن أبي عبد الله (عليه السلام)، قال: «من قرأ عَبَسَ وَ تَوَلَّى، وَ إِذَا الشَّمْسُ كُوِّرَتْ، كَانَ تَحْتَ جَنَاحِ اللَّهِ مِنَ الْجَنَانِ، وَ فِي ظِلِّ اللَّهِ وَ كَرَامَتِهِ، وَ فِي جَنَّتَيْهِ، وَ لَمْ يَعْظُمْ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ إِنْ شَاءَ اللَّهُ». (ثواب الأعمال : الجزء ١ الصفحة ١٢١ ، البرهان في تفسير القرآن: الجزء: ٥ صفحات: ٥٨١ الحديث: ٩٩ / ١١٣٧٦)**

អ៊ីបនូ បាបាវ៉ែហ្គ័របានថ្លែង យោលតាមបណ្តាញព័ត៌មានលោក តមកពី មូអារីយ៉ាស៊ូ ប៊ិន វ៉ាហ្គាប់ តមកពី អាហ្វិ អុបខុលឡោះហ្គ័រ صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចនៈថា៖ "អ្នកណាសូត្រ [៨០:១] គេធ្វើមុខក្រញូរ ហើយបាន គេចេញ (គឺសូរ៉ាហ៍: ៨០) និង [៨១:១] កាលណាដូងអាទិត្យត្រូវដណ្តប់ (គឺសូរ៉ាហ៍: ៨១) អ្នកនោះនៅ ក្រោមស្លាបអល់ឡោះហ្គ័រ عز وجل (គឺនៅក្រោមការថែរក្សារបស់អល់ឡោះហ្គ័រ عز وجل) ក្នុងសួនសួគ៌ព្រះអង្គ عز وجل នៅ ក្រោមម្លប់អល់ឡោះហ្គ័រ عز وجل និងព្រះកិត្យានុភាពព្រះអង្គ عز وجل ក្នុងសួនសួគ៌ព្រះអង្គ عز وجل ។ ទាំងនេះមិនពិបាក សម្រាប់អល់ឡោះហ្គ័រ عز وجل ទេ បើអល់ឡោះហ្គ័រ عز وجل មានព្រះបំណង ។" (121) (ثواب الأعمال: 121)

وَ مِنْ (خَوَاصِّ الْقُرْآنِ): رُوِيَ عَنِ النَّبِيِّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)، أَنَّهُ قَالَ: «مَنْ قرَأَ هَذِهِ السُّورَةَ حَرَجَ مِنْ قَبْرِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ صَاحِكًا مُسْتَبَشِّرًا، وَ مَنْ كَتَبَهَا فِي رَقٍّ غَزَالٍ وَ عَلَّقَهَا لَمْ يَرِ إِلَّا حَيْرًا أَيْنَمَا تَوَجَّهَ». (خَوَاصِّ الْقُرْآنِ ، البرهان في تفسير القرآن: الجزء: ٥ صفحات: ٥٨١ الحديث: ٩٩ / ١١٣٧٧)**

ដកស្រង់ពី[សាត្រា]ខ័រ៉ាស្ទ អាល់-គូរអានបានថ្លែងថាព្រះសាស្តា صلوات الله عليه والسلام មានព្រះវចនៈថា៖ "អ្នកណាសូត្រ សូរ៉ាហ៍: ៨០ នេះ ថ្ងៃជំនុំជម្រះអ្នកនោះនឹងចេញពីក្នុងផ្នូរដោយញញឹម ដោយរីករាយ ។ អ្នកណាសរសេរ សូរ៉ាហ៍: ៨០ នេះលើស្បែកក្តាន់ (ឬប្រើស ឈ្លូស...) ហើយពាក់វា អ្នកនោះនឹងបានឃើញអ្វីៗដែលល្អ ទោះបីអ្នកនោះបែរអារម្មណ៍ទៅទិសទីណាក៏ដោយ ។" (11377) (تفسير البرهان)

وَ قَالَ الصَّادِقُ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): «إِذَا قرَأَهَا الْمُسَافِرُ فِي طَرِيقِهِ يُكْفَى مَا يَلِيهِ فِي طَرِيقِهِ فِي ذَلِكَ السَّفَرِ». (البرهان في تفسير القرآن: الجزء: ٥ صفحات: ٥٨١ الحديث: ٩٩ / ١١٣٧٩)**

អាល់-ស្ទ៊ីខ្លីក្លី صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "ពេលអ្នកដំណើរសូត្រសូរ៉ាហ៍: ៨០ នេះតាមផ្លូវ វាគ្រប់គ្រាន់ណាស់ដើម្បី

ការពារខ្លួនពីសព្វសារពើដែលអាចកើតមានឡើងតាមផ្លូវធ្វើដំណើរ " 1" (تفسير البرهان) ហ្គាឌ៊ីស្ទ 11379

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ដោយនូវព្រះនាមអស់ឡោះហ្ន៎ ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌ ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាករុណាប្រណី ។

عَبَسَ وَتَوَلَّى ①

១. គេធ្វើមុខក្រញូរ ហើយបានគេចចេញ

أَنْ جَاءَهُ الْأَعْمَى ②

២. ពីព្រោះបុរសខ្វាក់ភ្នែកបានមករកគេ ។

وَمَا يُدْرِيكَ لَعَلَّهُ يَزَّكَّى ③

៣. តើអ្នកដឹងបានដូចម្តេច គេអាចជាជនជម្រះបន្ទុកាយចិត្ត

أَوْ يَذَّكَّرُ فَتَنْفَعَهُ الذِّكْرَى ④

៤. ឬគេភ្ញាក់រឭក ដូច្នោះព្រះកម្រើនរំលឹកមានប្រយោជន៍សម្រាប់គេ ?

أَمَّا مَنْ أَسْتَعْتَى ⑤

៥. រីឯអ្នកដែលគិតថាខ្លួនចាកផុតពីសេចក្តីត្រូវការ (តាំងខ្លួនជាអ្នកមាន)

فَأَنْتَ لَهُ تَصَدَّى ⑥

៦. អ្នកអើពើគេ ។

وَمَا عَلَيْكَ أَلَّا يَزَّكَّى ⑦

៧. វាជាបន្ទុកលើខ្លួនអ្នកឬ បើគេមិនជម្រះបន្ទុកាយចិត្តនោះ ?

وَأَمَّا مَنْ جَاءَكَ يَسْعَى ⑧

៨. រីឯបុគ្គលដែលមករកអ្នកដោយខំប្រឹងប្រែង

وَهُوَ يَخْشَى ⑨

៩. ដែលក្រែងខ្លាច[អស់ឡោះហ្ន៎ដោយការរក្សា]

فَأَنْتَ عَنْهُ تَلَهَّى ﴿١٠﴾

១០. អ្នកមិនយកចិត្តទុកដាក់គេទេ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស៊ុំ ១-១០

علي بن إبراهيم، قَالَ: نَزَلَتْ فِي عُثْمَانَ وَ ابْنِ أُمِّ مَكْتُومٍ، وَ كَانَ ابْنُ أُمِّ مَكْتُومٍ مُؤَدِّنًا لِرَسُولِ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)، وَ كَانَ أَعْمَى، فَجَاءَ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) وَ عِنْدَهُ أَصْحَابُهُ، وَ عُثْمَانُ عِنْدَهُ، فَقَدَّمَهُ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) عَلَى عُثْمَانَ، فَعَبَسَ عُثْمَانُ وَجْهَهُ وَ تَوَلَّى عَنْهُ، فَأَنْزَلَ اللَّهُ: "عَبَسَ وَ تَوَلَّى" [يَعْنِي عُثْمَانَ] "أَنْ جَاءَهُ الْأَعْمَى وَ مَا يُدْرِيكَ لَعَلَّهُ يَزَّكِي" أَيُّ يَكُونُ طَاهِرًا زَكِيًّا "أَوْ يَذَّكَّرُ" قَالَ: يُذَكِّرُهُ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) "فَتَنْفَعَهُ الذِّكْرَى".

អាលី ប៊ិន អ៊ីប្រាអ៊ីម (នៅក្នុងគាហ្វៀសៀវភ្នំ បានថ្លែងថា) ព្រះអង្គ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَالسَّلَامُ (គឺអ៊ីម៉ាំ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَالسَّلَامُ) មានវចនៈថា៖ "អាយ៉ាស៊ុំនេះត្រូវបើកវិវរណៈសំដៅមកលើអ៊ីស្តម៉ាន និង អ៊ីបនូ អ៊ីម ម៉ាក់ទុម ។ អ៊ីបនូ អ៊ីម ម៉ាក់ទុមជាមូអ៊ីស្ត៊ីនសម្រាប់វិស្វលុលឡោះហ្ន៎ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ លោកខ្វាក់ភ្នែក ។ លោកបានមកជួបវិស្វលុលឡោះហ្ន៎ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ មានបណ្តាសារកព្រះអង្គ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ នៅជុំជាមួយព្រះអង្គ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآលِهِ អ៊ីស្តម៉ានក៏នៅជុំជាមួយព្រះអង្គ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ ដែរ ។ វិស្វលុលឡោះហ្ន៎ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ នាំលោកមកអង្គុយខាងលើខ្ពស់ជាងអ៊ីស្តម៉ាន ។ អ៊ីស្តម៉ានធ្វើមុខក្រញូរហើយបែរចេញពីលោក ។ ដូច្នោះអស់ឡោះហ្ន៎ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ បានបើកវិវរណៈឲ្យដឹងថា [៨០:១] គេធ្វើមុខក្រញូរ ហើយបានគេចចេញ មានន័យថា អ៊ីស្តម៉ាន ។ [៨០:២] ពីព្រោះបុរសខ្វាក់ភ្នែកបានមករកគេ ។ [៨០:៣] គេអ្នកដឹងបានដូចម្តេច គេអាចជាជនជម្រះបន្សុទ្ធកាយចិត្ត ពោលគឺ ស្អាត បរិសុទ្ធ ។ [៨០:៤] ឬគេភ្ញាក់រពក ព្រះអង្គ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَالسَّلَامُ (គឺអ៊ីម៉ាំ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَالسَّلَامُ) មានវចនៈថា៖ "វិស្វលុលឡោះហ្ន៎ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ បានដាស់តឿនគាត់ (គឺអ៊ីស្តម៉ាន) ដូច្នោះព្រះកម្រើនរំពួកមានប្រយោជន៍សម្រាប់គេ ?"

ثُمَّ حَاطَبَ عُثْمَانَ، فَقَالَ: "أَمَّا مَنْ اسْتَعْنَى فَأَنْتَ لَهُ تَصَدَّى"، قَالَ: أَنْتَ إِذَا جَاءَكَ عَيْيٌّ تَصَدَّى لَهُ وَ تَرَفَعَهُ: "وَ مَا عَلَيْكَ إِلَّا يَزَّكِي" أَيُّ لَا تُبَالِي زَكِيًّا كَانَ أَوْ عَيْرٌ زَكِيًّا، إِذَا كَانَ عَيْبًا "وَ أَمَّا مَنْ جَاءَكَ يَسْعَى" يَعْنِي ابْنَ أُمِّ مَكْتُومٍ "وَ هُوَ يَخْشَى فَأَنْتَ عَنْهُ تَلَهَّى" أَيُّ تَلَهُو وَ لَا تَلْتَفِتْ إِلَيْهِ. (تفسير القمِّي : الجزء ٢ الصفحة ٤٠٤ ، البرهان في تفسير القرآن: الجزء: ٥ صفحات: ٥٨٢ الحديث: ٩٩ / ١١٣٨٠ ، بحار الأنوار : الجزء ٣ الصفحة ١٧٤)**

បន្ទាប់មកព្រះអង្គ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ (គឺអស់ឡោះហ្ន៎ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ) មានព្រះបន្ទូលសំដៅអ៊ីស្តម៉ានថា [៨០:៥] រីឯអ្នកដែលគិតថាខ្លួនចាកផុតពីសេចក្តីត្រូវការ [៨០:៦] អ្នកអើពើគេ ។ ព្រះអង្គ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَالسَّلَامُ (គឺអ៊ីម៉ាំ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَالسَّلَامُ) មានវចនៈថា៖ "លោក (គឺអ៊ីស្តម៉ាន) បើអ្នកមានទ្រព្យធនមករកលោក លោកនិយាយរកគេ ឲ្យតម្លៃគេ [៨០:៧] វាជាបន្ទុកលើខ្លួនអ្នកឬ បើគេមិនជម្រះបន្សុទ្ធកាយចិត្តនោះ ? ពោលគឺ លោក (គឺអ៊ីស្តម៉ាន) មិនយកចិត្តទុកដាក់ទេថាបុគ្គលនោះមានចិត្តកាយបរិសុទ្ធ ឬពុំមានចិត្តកាយបរិសុទ្ធទេ បើបុគ្គលនោះមានទ្រព្យធន ។ [៨០:៨] រីឯបុគ្គលដែលមករកអ្នកដោយខំប្រឹងប្រែង មានន័យថា អ៊ីបនូ អ៊ីម ម៉ាក់ទុម ។ [៨០:៩] ដែលក្រែងខ្លាច [អស់ឡោះហ្ន៎ដោយគារវភ័ក្តី] [៨០:១០] អ្នកមិនយកចិត្តទុកដាក់គេទេ ពោលគឺ លោកលេងសប្បាយមិនមើលមុខគេទេ ។" (تفسير القمِّي 2: 404, 11380, البرهان في تفسير القرآن)

១៤. ខ្ពង់ខ្ពស់ បរិសុទ្ធ

بِأَيْدِي سَفَرَةٍ ﴿١٥﴾

១៥. ក្នុងដៃបណ្តាព្រះស្មេរ (អ្នកកត់ត្រា)

كِرَامٍ بَرَرَةٍ ﴿١٦﴾

១៦. ថ្លៃថ្នូរ អរិយៈ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១១-១៦

علي بن إبراهيم: قوله تعالى: "كَلَّا إِنَّهَا تَذْكِرَةٌ"، قَالَ: الْقُرْآنُ "فِي صُحُفٍ مُّكْرَمَةٍ * مَرْفُوعَةٍ"، قَالَ: عِنْدَ اللَّهِ "مُطَهَّرَةٌ بِأَيْدِي سَفَرَةٍ"، قَالَ: بِأَيْدِي الْأَيْمَةِ "كِرَامٍ بَرَرَةٍ". (تفسير القمّيّ: الجزء ٢ الصفحة ٤٠٥، البرهان في تفسير القرآن: الجزء: ٥ صفحات: ٥٨٣ الحديث: ٩٩ / ١١٣٨٣)**

អាស៊ី ប៊ិន អ៊ីប្រាហ៊ីម [បានធ្វើសេចក្តីវាយការណ៍ថា] ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} (គឺអ៊ីម៉ាំ ^{صلوات الله عليه والسلام}) មានវចនៈអំពីព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះដ៏មហាខ្ពង់ខ្ពស់ [៨០:១១] ទេ នេះគឺសេចក្តីរំលឹក ថា៖ "គួរអាន ។" [៨០:១៣] នៅក្នុងបន្ទុះសំណេររុងរឿង [៨០:១៤] ខ្ពង់ខ្ពស់ ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} (គឺអ៊ីម៉ាំ ^{صلوات الله عليه والسلام}) មានវចនៈថា៖ "នៅឯអល់ឡោះហ្ន៎ ^{صلوات الله عليه والسلام} (គឺអ៊ីម៉ាំ ^{صلوات الله عليه والسلام}) មានវចនៈថា៖ "ក្នុងដៃរបស់ព្រះសន្តអ៊ីម៉ាំ ^{عليهم السلام} [៨០:១៦] ថ្លៃថ្នូរ អរិយៈ ។" (405 :2) (تفسير القمّيّ)

مُحَمَّدُ بْنُ الْعَبَّاسِ: عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ أَحْمَدَ الْمَالِكِيِّ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَيْسَى، عَنْ يُونُسَ، عَنْ خَلْفِ بْنِ حَمَادٍ، عَنْ أَبِي أَيُّوبَ الْخَزَّازِ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، فِي قَوْلِهِ تَعَالَى: "بِأَيْدِي سَفَرَةٍ * كِرَامٍ بَرَرَةٍ"، قَالَ: «هُمُ الْأَيْمَةُ (عَلَيْهِمُ السَّلَامُ)». (تأويل الآيات: الجزء ٢ الصفحة ٧٦٣ الحديث ١، البرهان في تفسير القرآن: الجزء: ٥ صفحات: ٥٨٣ الحديث: ٩٩ / ١١٣٨٤)**

[...] អាប៊ី អាប៊ុនឌុលឡោះហ្ន៎ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈអំពីព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះដ៏មហាខ្ពង់ខ្ពស់ [៨០:១៥] ក្នុងដៃបណ្តាព្រះស្មេរ [៨០:១៦] ថ្លៃថ្នូរ អរិយៈ ថា៖ "ពួកគេទាំងនោះគឺព្រះសន្តអ៊ីម៉ាំ ^{عليهم السلام} ។" (تأويل الآيات 2: 1 / 763)

سَعْدُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ: عَنْ عَلِيِّ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ الرَّحْمَنِ الْحَجَّالِ، عَنْ صَالِحِ بْنِ السِّنْدِيِّ، عَنِ الْحَسَنِ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ مَالِكِ بْنِ عَطِيَّةَ، عَنْ بُرَيْدِ بْنِ مُعَاوِيَةَ الْعَجَلِيِّ، قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: "صُحُفًا مُّطَهَّرَةً * فِيهَا كُتِبَ قِسْمَةٌ"، قَالَ: «هُوَ حَدِيثُنَا فِي صُحُفٍ مُّطَهَّرَةٍ مِنَ الْكُذِبِ». (مختصر بصائر الدرجات: الجزء ١ الصفحة ٦٤، البرهان في تفسير القرآن: الجزء: ٥ صفحات: ٥٨٣ الحديث: ٩٩ / ١١٣٨٥)**

[...] ប៊ូរីយ័ដ្ឋី ប៊ិន មូអ៊ារីយ៉ាស់ អាល់-អាយ៉ាលីបានថ្លែងថា ខ្ញុំបានសួរ អាប៊ី យ៉ាក្តហ្សា ^{صلوات الله عليه والسلام} អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ន៎ ^{عليهم السلام} [៩៨:២] ព្រះសាស្ត្រាមួយរូបដែលមកពីអល់ឡោះហ្ន៎សូត្របន្ទុះសំណេរបរិសុទ្ធ [៩៨:៣]

នៅក្នុងបន្ទុះសំណេរទាំងនោះមាននូវសំណេរត្រឹមត្រូវ ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "នេះគឺបណ្តា
ហ្វាត្វាឌីស្ត្រីយើង عليه السلام (សម្តីយើង عليه السلام) នៅក្នុងគម្ពីរមួយ ជ្រះស្អាតពីមុសាវាទ ។" (64: بصائر الدرجات)

قَتَلَ الْإِنْسَانَ مَا أَكْفَرَهُ ۝١٧

១៧. ចូរមនុស្ស[អាក្រក់ អសីលធម៌ អន្យតិរិយ...]ស្លាប់ចុះ ។ វាអាក្រក់អន្យតិរិយម៉្លេះ !

مِنْ أَيِّ شَيْءٍ خَلَقَهُ ۝١٨

១៨. ព្រះអង្គបង្កើតគេមកពីវត្ថុអ្វី ?

مِنْ نُّطْفَةٍ خَلَقَهُ فَقَدَرَهُ ۝١٩

១៩. ព្រះអង្គបង្កើតគេមកពីសុក្ក (គឺទឹកអសុចិ) ។ ព្រះអង្គបានឲ្យគេសមសួនត្រូវកំណត់ ។

ثُمَّ السَّبِيلَ يَسْرَهُ ۝٢٠

២០. បន្ទាប់មកព្រះអង្គបានជួយសម្រួលផ្លូវឲ្យគេ

ثُمَّ أَمَاتَهُ فَأَقْبَرَهُ ۝٢١

២១. បន្ទាប់មកព្រះអង្គឲ្យគេស្លាប់ ឲ្យគេមានផ្នូរ

ثُمَّ إِذَا شَاءَ أَنْشَرَهُ ۝٢٢

២២. បន្ទាប់មក ពេលព្រះអង្គមានព្រះបំណង ព្រះអង្គនឹងឲ្យគេរស់ឡើងវិញ ។

كَلَّا لَمَّا يَقْضِ مَا أَمَرَهُ ۝٢٣

២៣. ទេ គេមិនបានសម្រេចនូវអ្វីដែលព្រះអង្គបានបញ្ជាមកលើគេទេ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាសុំ ១៧-២៣

علي بن إبراهيم: "قَتَلَ الْإِنْسَانَ مَا أَكْفَرَهُ"، قَالَ: [هُوَ] أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ (عليه السلام)، [قَالَ]: "مَا أَكْفَرَهُ" أَيُّ مَاذَا فَعَلَ وَ أَدْنَبَ حَتَّى قَتَلُوهُ؟ ثم قال: "مِنْ أَيِّ شَيْءٍ خَلَقَهُ مِنْ نُّطْفَةٍ خَلَقَهُ فَقَدَرَهُ ثُمَّ السَّبِيلَ يَسْرَهُ"، قَالَ: يَسَّرَ لَهُ طَرِيقَ الْخَيْرِ "ثُمَّ أَمَاتَهُ فَأَقْبَرَهُ ثُمَّ إِذَا شَاءَ أَنْشَرَهُ" قَالَ: فِي الرَّجْعَةِ "كَلَّا لَمَّا يَقْضِ مَا أَمَرَهُ" أَيُّ لَمْ يَقْضِ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ (عليه السلام) مَا قَدَّ أَمَرَهُ، وَ سَيَرْجِعُ حَتَّى يَقْضِيَ مَا أَمَرَهُ. (تفسير القمّي: الجزء ٢ الصفحة ٤٠٥، البرهان في تفسير القرآن: الجزء: ٥ صفحات: ٥٨٣ الحديث: ٩٩/ ١١٣٨٦، بحار الأنوار ج ٥٣ ص ٩٩، بحار الأنوار ج ٣٦ ص ١٧٤)**

អុលី បឺន អ៊ីបរហ៊ូម [ក្នុងតារាងសៀវភៅ បានផ្លែងថា] [៨០:១៧] ចូរមនុស្សស្លាប់ចុះ ។ វាអាក្រក់
អន្យតិរិយម៉្លេះ ! ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام (គឺអ៊ីម៉ា صلوات الله عليه والسلام) មានវចនៈថា៖ "គឺអាមីរុល-មុមីនីន صلوات الله عليه والسلام (ស្តីអំពីការសម្លាប់

ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ។ វាអាក្រក់អន្យតិរិយម្ល៉េះ! ពោលគឺ តើគេ صلوات الله عليه والسلام បានធ្វើអ្វី បានប្រព្រឹត្តបាបអ្វី ដែល បណ្តាលឲ្យពួកអ្នកសម្លាប់គេ صلوات الله عليه والسلام ? (ពោលគឺ តើគេ صلوات الله عليه والسلام បានធ្វើអ្វីខុសបានជាពួកអ្នកសម្លាប់គេ صلوات الله عليه والسلام)" បន្ទាប់មកព្រះអង្គ عز وجل មានព្រះបន្ទូល ថា [៨០:១៨] ព្រះអង្គបង្កើតគេមកពីវត្ថុអ្វី? [៨០:១៩] ព្រះអង្គ បង្កើតគេមកពីសុក្រ ។ ព្រះអង្គបានឲ្យគេសមសួនតាមកំណត់ ។ [៨០:២០] បន្ទាប់មកព្រះអង្គបានជួយ សម្រួលផ្លូវឲ្យគេ ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام (គឺអ៊ីម៉ា صلوات الله عليه والسلام) មានវចនៈថា៖ "ធ្វើឲ្យផ្លូវល្អងាយស្រួលសម្រាប់គេ صلوات الله عليه والسلام ។" [៨០:២១] បន្ទាប់មកព្រះអង្គឲ្យគេស្លាប់ ឲ្យគេមានផ្លូវ [៨០:២២] បន្ទាប់មក ពេលព្រះអង្គមានព្រះ បំណង ព្រះអង្គនឹងឲ្យគេរស់ឡើងវិញ ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام (គឺអ៊ីម៉ា صلوات الله عليه والسلام) មានវចនៈថា៖ "សំដៅទៅលើ និរត្តកាល (អាល់-រ៉ិច្ចុអុស្ត) ។ [៨០:២៣] ទេ គេមិនបានសម្រេចនូវអ្វីដែលព្រះអង្គបានបញ្ជាមកលើគេ ទេ ពោលគឺ អាមីរុល-មុមីនីន صلوات الله عليه والسلام ត្រូវគេរារាំងមិនឲ្យអនុវត្តតាមព្រះបញ្ជារបស់អល់ឡោះហ្ន៎ عز وجل ដូច្នេះព្រះ អង្គ صلوات الله عليه والسلام នឹងត្រឡប់មកវិញ (នៅក្នុងនិរត្តកាល) ដើម្បីអនុវត្តតាមព្រះបញ្ជាដែលគេបានដាក់មកលើព្រះ អង្គ صلوات الله عليه والسلام ។" (تفسير القمي 2: 405)

ثُمَّ قَالَ عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ: أَخْبَرَنَا أَحْمَدُ بْنُ إِدْرِيسَ، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنِ ابْنِ أَبِي نَصْرٍ، عَنْ حَبِيبِ بْنِ دَرَّاجٍ، عَنْ أَبِي أُسَامَةَ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: سَأَلْتُهُ عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: «فُتِلَ الْإِنْسَانُ مَا أَكْفَرَهُ» قَالَ: «نَعَمْ، نَزَلَتْ فِي أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) «مَا أَكْفَرَهُ» يَعْنِي بِقَتْلِكُمْ إِيَّاهُ، ثُمَّ نَسَبَ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، فَنَسَبَ خَلْقَهُ وَ مَا أَكْرَمَهُ اللَّهُ بِهِ، فَقَالَ: «مِنْ أَيِّ شَيْءٍ خَلَقَهُ» مِنْ طِينَةِ الْأَنْبِيَاءِ خَلَقَهُ فَقَدَرَهُ لِلْخَيْرِ «ثُمَّ السَّبِيلَ يَسْرَهُ» يَعْنِي سَبِيلَ الْهُدَى، ثُمَّ أَمَانَةُ مِيثَةِ الْأَنْبِيَاءِ، «ثُمَّ إِذَا شَاءَ أَنْشَرَهُ» . قُلْتُ: مَا قَوْلُهُ: «إِذَا شَاءَ أَنْشَرَهُ»؟ قَالَ: «بِمَكْتُ بَعْدَ قَتْلِهِ فِي الرَّجْعَةِ، فَيَقْضِي مَا أَمَرَهُ» . (تفسير القمي : الجزء ٢ الصفحة ٤٠٥ ، البرهان في تفسير القرآن: الجزء: ٥ صفحات: ٥٨٤ الحديث: ٩٩ / ١١٣٨٧)**

[...] អាប៊ី អ៊ីសាម៉ាស៊ុបបានថ្លែងថាខ្ញុំបានសួរ អាប៊ី-យ៉ុក់ហ្វារ صلوات الله عليه والسلام អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ន៎ عز وجل [៨០:១៧] ចូរមនុស្សស្លាប់ចុះ ។ វាអាក្រក់អន្យតិរិយម្ល៉េះ! ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "មែន អាយ៉ាស៊ុប នេះត្រូវបើកឲ្យដឹងសំដៅទៅលើអាមីរុល-មុមីនីន صلوات الله عليه والسلام ។ វាអាក្រក់អន្យតិរិយម្ល៉េះ! មានន័យថាពួកអ្នក សម្លាប់គេ صلوات الله عليه والسلام ។ បន្ទាប់មកព្រះអង្គ عز وجل បានចែងអំពីព្រះរាជវង្សរបស់អាមីរុល-មុមីនីន صلوات الله عليه والسلام ។ ព្រះអង្គ عز وجل ចែងអំពីអម្បូរកំណើតរបស់ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ព្រះអង្គ عز وجل លើកតម្កើងព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ។ ដូច្នេះព្រះអង្គ عز وجل មានព្រះ រាជបន្ទូលថា [៨០:១៨] ព្រះអង្គបង្កើតគេមកពីវត្ថុអ្វី? មកពីសារធាតុដើម (ទ្វីណាតូ) របស់បណ្តាព្រះ សាស្តា صلوات الله عليه والسلام ។ ដូច្នេះព្រះអង្គ عز وجل បានបង្កើតព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ព្រះអង្គ عز وجل បានធ្វើឲ្យព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام សមសួនត្រូវ កំណត់សម្រាប់សេចក្តីល្អប្រពៃ ។ [៨០:២០] បន្ទាប់មកព្រះអង្គបានជួយសម្រួលផ្លូវឲ្យគេ មានន័យថា មាតានៃមគ្គទេសក៍ដឹកនាំ ។ បន្ទាប់មកព្រះអង្គ عز وجل បានឲ្យព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام សោយព្រះទិវង្គត ព្រះទិវង្គតរបស់ បណ្តាព្រះសាស្តា صلوات الله عليه والسلام ។ [៨០:២២] បន្ទាប់មក ពេលព្រះអង្គមានព្រះបំណង ព្រះអង្គនឹងឲ្យគេរស់ឡើង វិញ ។" ខ្ញុំបានថា៖ "[មានន័យថាអ្វី] ព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះអង្គ عز وجل [៨០:២២] បន្ទាប់មក ពេលព្រះអង្គមាន ព្រះបំណង ព្រះអង្គនឹងឲ្យគេរស់ឡើងវិញ ។" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام នឹងរស់នៅ[ឯ លោកនេះ]ក្នុងនិរត្តកាល (អាល់-រ៉ិច្ចុអុស្ត) បន្ទាប់ពីត្រូវគេសម្លាប់ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ហើយ ។ ដូច្នេះព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام នឹងធ្វើបានសម្រេចអ្វីដែលគេបានបញ្ជាឲ្យព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ធ្វើ ។" (تفسير القمي 2: 405)

الطبرسي في (الاحتجاج): عن أمير المؤمنين (عليه السلام)، قال: «فَاتَلَهُمُ اللَّهُ أَنْ يُّؤْتُوا كُونَ» أَي لَعْنَهُمُ اللَّهُ أَنْ يُّؤْفَكُونَ، فَسُمِّيَ اللَّعْنَةَ قِتَالًا، وَ كَذَلِكَ قُتِلَ الْإِنْسَانُ مَا أَكْفَرَهُ أَي لَعْنُ الْإِنْسَانِ . (الإحتجاج : الجزء ١ الصفحة ٢٥٠ ، البرهان في تفسير القرآن: الجزء: ٢

صفحات: ٧٦٧ الحديث: ٩٩ / ٤٥٠٨)**

អាល់-តួបរីស៊ីបានថ្លែងនៅក្នុង[សាត្រា] អាល់-អិះហ្គីហ្គីយ៉ាច្ច័ តមកពី អាមីរុល-មុមីនីន صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ដែលមាន
រចនៈថា៖ "[៩:៣០] សូមឲ្យអាល់ឡោះហ្គីហ្គីយ៉ាច្ច័ ៗ ម្តេចបានជាពួកគេបោកប្រាស់បែបនេះ ៗ
ពោលគឺសូមអាល់ឡោះហ្គីហ្គីយ៉ាច្ច័ ដាក់បណ្តាសាពួកគេ ម្តេចបានជាពួកគេបោកប្រាស់បែបនេះ ៗ អាល់ឡោះហ្គី
ហ្គីយ៉ាច្ច័ ហៅបណ្តាសាថាសម្លាប់ ស្រដៀងនេះដែរគឺ៖ [៨០:១៧] ចូរមនុស្សស្លាប់ចុះ ៗ វាអាក្រក់អនុគ្រិយ
ម្ល៉េះ / ពោលគឺមនុស្សត្រូវបណ្តាសា ៗ" (الاحتجاج: 250)

فَلْيَنْظُرِ الْإِنْسَانُ إِلَى طَعَامِهِ ۝٢٤

២៤. ចូរឲ្យមនុស្សពិនិត្យមើល (ចាប់អារម្មណ៍) អាហាររបស់ខ្លួន ។

أَنَا صَبَبْنَا الْمَاءَ صَبًّا ۝٢٥

២៥. យើងបានស្រោចទឹកមកហូរហៀរ

ثُمَّ شَفَقْنَا الْأَرْضَ شَقًّا ۝٢٦

២៦. បន្ទាប់មកយើងបានពុះដីជាក្រហែង

فَأَنْبَتْنَا فِيهَا حَبًّا ۝٢٧

២៧. យើងបានធ្វើឲ្យគ្រាប់ពូជដុះនៅក្នុងនោះ

وَعِنَبًا وَقَضْبًا ۝٢٨

២៨. ចម្ការទំពាំងបាយជូរ បន្លែ

وَزَيْتُونًا وَنَخْلًا ۝٢٩

២៩. ដើមស្វែទូន តាលព្រឹក្ស (ដើមលម្អើ ជាដើម)

وَحَدَائِقَ غُلْبًا ۝٣٠

៣០. ច្បារដែលមានរុក្ខជាតិញឹក

وَفَلَكَهَّةً وَأَبًّا ۝٣١

៣១. ផលានុផលនិងស្មៅ

مَتَلَعًا لَكُمْ وَلَا تَعْمِيكُمْ ۝٣٢

៣២. ដើម្បីឲ្យអ្នកមើល និងដើម្បីឲ្យអ្នកមិនមើលឃើញ

៣២. ជាគ្រឿងត្រូវការសម្រាប់ពួកអ្នកនិងបសុសត្វរបស់ពួកអ្នក ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស៊ុ ២៤-៣២

مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنْ عَدَّةٍ مِنْ أَصْحَابِنَا، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ خَالِدٍ عَنْ أَبِيهِ، عَمَّنْ ذَكَرَهُ، عَنْ زَيْدِ الشَّحَّامِ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: "فَلْيَنْظُرِ الْإِنْسَانُ إِلَى طَعَامِهِ"، قُلْتُ: مَا طَعَامُهُ، قَالَ: «عِلْمُهُ الَّذِي يَأْخُذُهُ عَمَّنْ يَأْخُذُهُ». (الكافي الجزء ١ الصفحة ٣٩ الحديث ٨ ، البرهان في تفسير القرآن: الجزء: ٥ صفحات: ٥٨٤ الحديث: ٩٩ / ١١٣٨٤)**

[...] ស៊ែដ្ឋី អាល់-ស្តាហ្គាមានប្រសាសន៍ថា អាហ្វិ អាប់ខុលឡោះហ្វ៊ី^{صلوات الله عليه} មានវចនៈអំពីព្រះបន្ទូលរបស់ អល់ឡោះហ្វ៊ី^{وَعَلَى} [៨០:២៤] ត្រូវមនុស្សពិនិត្យមើលអាហាររបស់ខ្លួន ។ ខ្ញុំបានថា៖ "អ្វីទៅអាហាររបស់គេ នោះ?" ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه} មានវចនៈថា៖ "ចំណេះវិជ្ជារបស់គេដែលគេបានមក មកពីអ្នកដែលគេបានយក ចំណេះវិជ្ជានោះមក ។" (الكافي 1: 8/39)

مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنْ عَلِيِّ بْنِ إِبْرَاهِيمَ، عَنْ هَارُونَ بْنِ مُسْلِمٍ، عَنْ مَسْعَدَةَ بْنِ زِيَادٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: «الْفَاكِهَةُ مِائَةٌ وَ عِشْرُونَ لَوْنًا، سَيِّدُهَا الرُّمَانُ». (الكافي : الجزء ٦ الصفحة ٣٥٢ الحديث ٦ ، البرهان في تفسير القرآن: الجزء: ٥ صفحات: ٥٨٥ الحديث: ٩٩ / ١١٣٩٣)**

[...] អាហ្វិ អាប់ខុលឡោះហ្វ៊ី^{صلوات الله عليه} មានវចនៈថា៖ "ផលានុផលមានពណ៌មួយរយម្ភៃពណ៌ ។ មេរបស់ ផលានុផលទាំងនោះគឺផ្លែទទឹម ។" (الكافي 6: 2/352)

* قَالَ الْمُفِيدُ فِي (إرشادوه): رُوِيَ أَنَّ أَبَا بَكْرٍ سُئِلَ عَنْ قَوْلِ اللَّهِ تَعَالَى: "وَ فَاكِهَةٌ وَ أَبَا" فَلَمْ يَعْرِفْ مَعْنَى الْأَبِّ فِي الْقُرْآنِ، وَ قَالَ: أَيُّ سَمَاءٍ تُظَلِّي، أَمْ أَيُّ أَرْضٍ تُقَلِّي، أَمْ كَيْفَ أَصْنَعُ إِنْ قُلْتُ فِي كِتَابِ اللَّهِ بِمَا لَا أَعْلَمُ؟ أَمَّا الْفَاكِهَةُ فَتَعْرِفُهَا، وَ أَمَّا الْأَبُّ فَاللَّهُ أَعْلَمُ بِهِ،

* អាល់-មូហ្វីដ្ឋីមានប្រសាសន៍នៅក្នុង[សាត្រា] អៀរស្តាដ្ឋី របស់លោកថាគេបានរាយការណ៍ថាគេបាន សួរ អាហ្វិ បាការ អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្វ៊ី^{تعالى} [៨០:៣១] ផលានុផលនិងស្មៅ តែគាត់មិនស្គាល់ន័យ របស់ពាក្យ "អាល់-អាប (أَبِّ) - ស្មៅ" ទេនៅក្នុងគូរអាន ។ គាត់បានថា៖ "មេយណានឹងបាំងម្តប់ឲ្យខ្ញុំ ដី ណានឹងទប់ខ្ញុំឲ្យជាប់នៅលើដី ខ្ញុំត្រូវធ្វើយ៉ាងណាបើខ្ញុំត្រូវនិយាយអំពីព្រះគម្ពីរអល់ឡោះហ្វ៊ី^{وَعَلَى} នូវអ្វី ដែលមិនដឹង? ផ្លែឈើ (ផលានុផល) យើងស្គាល់វា ចំណែកឯ "អាល់-អាប" មានតែអល់ឡោះហ្វ៊ី^{وَعَلَى} ទេ ដឹងជាងគេ ។"

فَبَلَغَ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) مَقَالَهُ فِي ذَلِكَ، فَقَالَ: «يَا سُبْحَانَ اللَّهِ! أَمَا عَلِمَ أَنَّ الْأَبَّ هُوَ الْكَلَاءُ وَ الْمَرْعَى،

រឿងនេះបានឮទៅដល់ អាមីរុល-មុមីនីន^{صلوات الله عليه} ដឹងអ្វីដែលគាត់ថានោះ ។ ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه} មានវចនៈថា៖ "អល់ឡោះហ្វ៊ី^{وَعَلَى} ទ្រង់មហារុងរឿង! គាត់មិនដឹងទេថា "អាល់-អាប" គឺការផ្គត់ផ្គង់អាហារនិងស្មៅ សម្រាប់សត្វស៊ី?"

وَ أَنْ قَوْلُهُ: "وَ فَكَيْهَةً وَ أَبًا" اِعْتِدَادٌ مِنَ اللَّهِ تَعَالَى بِإِنْعَامِهِ عَلَى خَلْقِهِ بِمَا عَدَّاهُمْ بِهِ وَ خَلَقَهُ لَهُمْ، وَ لِأَنْعَامِهِمْ بِمَا تَحْتَجُّ بِه أَنْفُسُهُمْ وَ تَقُومُ بِهِ أَجْسَادُهُمْ». (الإرشاد : الجزء ١ الصفحة ١٠٧ ، البرهان في تفسير القرآن: الجزء: ٥ صفحات: ٥٨٥ الحديث: ٩٩
** (١١٣٩٢/

ព្រះបន្ទូលព្រះអង្គ ^{عَلَيْهِ} [៨០:៣១] ផលានុផលនិងស្មៅ ជាព្រះអំណោយមកពីអល់ឡោះហ្ន៎ ^{عَلَيْهِ} សម្រាប់ បណ្តាបាវរបស់ព្រះអង្គ ^{عَلَيْهِ} ព្រះអង្គ ^{عَلَيْهِ} បានបង្កើតវាមកជាអាហារមួយបែករបស់ពួកគេនិងសម្រាប់បណ្តា សត្វចិញ្ចឹមរបស់ពួកគេ អាហារនេះធ្វើឲ្យជីវិតពួកគេបាននូវផលបុណ្យ ធ្វើឲ្យខ្លួនប្រាណពួកគេមាំមួន ។"
(الإرشاد: 107)

فَإِذَا جَاءَتِ الصَّاحَّةُ ﴿٣٣﴾

៣៣. កាលណាស្មៅរុក្ខជាតិមកដល់

يَوْمَ يَفِرُّ الْمَرْءُ مِنْ أَخِيهِ ﴿٣٤﴾

៣៤. ថ្ងៃដែលមនុស្សនឹងរត់ចោលបងប្អូនឯង

وَأُمِّهِ وَأَبِيهِ ﴿٣٥﴾

៣៥. ម្តាយឯង ឪពុកឯង

وَصَلْحَبَتَيْهِ وَبَنِيهِ ﴿٣٦﴾

៣៦. ភរិយាឯង កូនឯង

لِكُلِّ أَمْرٍ مِّنْهُمْ يَوْمَئِذٍ شَأْنٌ يُغْنِيهِ ﴿٣٧﴾

៣៧. ថ្ងៃនោះ រាល់ៗគ្នានឹងបានម្តុំតែអំពីខ្លួនឯងទេ ។

អធិប្បាយអយ៉ាស្តុ ៣៣-៣៧

علي بن إبراهيم: قوله تعالى: "فَإِذَا جَاءَتِ الصَّاحَّةُ" قال: الْقِيَامَةُ.(تفسير القمّي : الجزء ٢ الصفحة ٤٠٦ ، البرهان في تفسير القرآن: الجزء: ٥ صفحات: ٥٨٥ الحديث: ٩٩ / ١١٣٩٤)**

អុលី ប៊ិន អ៊ីប្រហ៊ីម [នៅក្នុងតារាងសៀវភៅ មានប្រសាសន៍ថា] ព្រះអង្គ ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ} (គឺអ៊ីម៉ា ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ}) មានវចនៈ អំពីព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះដ៏មហាខ្ពង់ខ្ពស់ហួសវិស័យ [៨០:៣៣] កាលណាស្មៅរុក្ខជាតិមកដល់ ថាៈ "ថ្ងៃ ជំនុំជម្រះ ១" (تفسير القمّي 2: 406) ។

ابن بابويه، قال: حَدَّثَنَا أَبُو الْحَسَنِ مُحَمَّدُ بْنُ عَمْرٍو بْنِ عَلِيٍّ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ الْبَصْرِيُّ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَبُو عَبْدِ اللَّهِ مُحَمَّدُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ أَحْمَدَ بْنِ جَبَلَةَ الْوَاعِظُ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَبُو الْقَاسِمِ عَبْدُ اللَّهِ بْنُ أَحْمَدَ بْنِ غَامِرِ الطَّائِي، قَالَ: حَدَّثَنَا أَبِي، قَالَ: حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ مُوسَى الرِّضَا (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: حَدَّثَنَا أَبِي مُوسَى بْنُ جَعْفَرٍ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَبِي جَعْفَرُ بْنُ مُحَمَّدٍ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَبِي مُحَمَّدُ بْنُ عَلِيٍّ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَبِي عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَبِي الْحُسَيْنُ بْنُ عَلِيٍّ (عَلَيْهِمُ السَّلَامُ)، قَالَ: «كَانَ عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) بِالْكُوفَةِ فِي الْجَمْعِ، إِذَا قَامَ إِلَيْهِ رَجُلٌ مِنْ أَهْلِ الشَّامِ - وَ ذَكَرَ الْحَدِيثَ إِلَى أَنْ قَالَ فِيهِ - وَ قَامَ رَجُلٌ فَسَأَلَهُ وَ تَعَنَّتَهُ، وَ قَالَ: يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ، أَخْبَرْنَا عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: "يَوْمَ يَفِرُّ الْمَرْءُ مِنْ أَخِيهِ * وَ أُمِّهِ وَ أَبِيهِ * وَ صَاحِبَتِهِ وَ بَنِيهِ * [لِكُلِّ امْرئٍ مِنْهُمْ يَوْمَئِذٍ شَأْنٌ يُغْنِيهِ" مَنْ هُمْ؟]، فَقَالَ: هَابِيلُ يَفِرُّ مِنْ قَابِيلَ، وَ اللَّدِّي يَفِرُّ مِنْ أُمِّهِ مُوسَى، وَ اللَّدِّي يَفِرُّ مِنْ أَبِيهِ إِبْرَاهِيمَ، وَ اللَّدِّي يَفِرُّ مِنْ صَاحِبَتِهِ لُوطُ، وَ اللَّدِّي يَفِرُّ مِنْ ابْنِهِ نُوحٌ، يَفِرُّ مِنْ ابْنِهِ كَنْعَانَ». (عيون أخبار الرضا (عليه السلام): الجزء ١ الصفحة ٢٤٥ الحديث ١، البرهان في تفسير القرآن: الجزء: ٥ صفحات: ٥٨٥ الحديث: ٩٩ / ١١٣٩٥)**

[...] អាចិ អាល-ក្ដីស៊ីម អាប័ខុលឡោះហ្នំ ប៊ិន អាស្មំម៉ាដ្ឋំ ប៊ិន អាមៀរ អាល-ក្ដីអ៊ីបានថ្លែងតមកពីឪពុក
 លោកដែលបានថ្លែងថា អាស្មំ^{صلوات الله عليه والسلام} ប៊ិន មូសា អាល-វីដ្ឋំ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈប្រាប់ខ្ញុំថាព្រះបិតា^{صلوات الله عليه والسلام} ខ្ញុំ^{صلوات الله عليه والسلام}
 មូសា^{صلوات الله عليه والسلام} ប៊ិន យ៉ាក្កុហ្វារ^{صلوات الله عليه والسلام} បានតំណាលប្រាប់ខ្ញុំ^{صلوات الله عليه والسلام} តមកពីព្រះបិតា^{صلوات الله عليه والسلام} ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} យ៉ាក្កុហ្វារ
 ប៊ិន មូហ្គាំម៉ាដ្ឋំ^{صلوات الله عليه والسلام} តមកពីព្រះបិតា^{صلوات الله عليه والسلام} ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} មូហ្គាំម៉ាដ្ឋំ^{صلوات الله عليه والسلام} ប៊ិន អាស្មំ^{صلوات الله عليه والسلام} តមកពីព្រះបិតា^{صلوات الله عليه والسلام}
 អាស្មំ^{صلوات الله عليه والسلام} ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} អាស្មំ^{صلوات الله عليه والسلام} ប៊ិន អាល-ហ្វ្រៃសែនី^{صلوات الله عليه والسلام} តមកពីព្រះបិតា^{صلوات الله عليه والسلام} ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} អាស្មំ^{صلوات الله عليه والسلام}
 ហ្វ្រៃសែនី^{صلوات الله عليه والسلام} ប៊ិន អាស្មំ^{صلوات الله عليه والسلام} ដែលមានវចនៈថា: "អាស្មំ^{صلوات الله عليه والسلام} ប៊ិន អាចិ ត្ថំលិប^{صلوات الله عليه والسلام} បាននៅក្នុងអង្គប្រជុំ
 មួយឯអាស្មំ-គូហ្វារសុំ ។ បុរសជាតិស៊ីរីម្នាក់បានងើបឡើងហើយបានសួរព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} ថា: "អាមីរុល-
 មុមីនីនី^{صلوات الله عليه والسلام} អើយ សូមព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} អធិប្បាយប្រាប់អស់ទូលបង្គំអំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្នំ^{عَنْ جَلَّ وَعَلَّ} ។"
 [៨០:៣៤] ថ្ងៃដែលមនុស្សនឹងរត់ចោលបងប្អូនឯង [៨០:៣៥] ម្តាយឯង ឪពុកឯង [៨០:៣៦] ភរិយា
 ឯង កូនឯង [៨០:៣៧] ថ្ងៃនោះ រាល់ៗគ្នានឹងបាត់បង់ទៅ ។ តើពួកគេនោះជាអ្នកណា ?" ព្រះ
 អង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា: "ហ្វាប៊ិល^{صلوات الله عليه والسلام} នឹងគេចពីក្ដីប៊ិល ។ អ្នកដែលគេចពីម្តាយខ្លួនគឺមូសា^{عليه السلام} ។ អ្នក
 ដែលគេចពីឪពុកខ្លួនគឺអ៊ីប្រហ្វឹម^{عليه السلام} ។ អ្នកដែលគេចពីភរិយាខ្លួនគឺលូតូ^{عليه السلام} ។ ឯអ្នកដែលគេចពីកូន
 ប្រុសខ្លួនគឺនុះហ្វ្រៃសែនី^{عليه السلام} គេចពីកូនប្រុសព្រះអង្គ^{عليه السلام} ឈ្មោះ:កាន់អុន ។"
 (عيون أخبار الرضا (عليه السلام) 1 : 245 / 1)

(يُسْتَأْنَأُ الْوَاعِظِينَ): عَنْ رَسُولِ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)، أَنَّهُ قَالَ لَهُ بَعْضُ أَهْلِهِ، يَا رَسُولَ اللَّهِ، هَلْ يَذْكُرُ الرَّجُلُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ حَمِيمَهُ؟
 فَقَالَ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ): «ثَلَاثَةٌ مَوَاطِنَ لَا يَذْكُرُ أَحَدٌ أَحَدًا: عِنْدَ الْمِيزَانِ حَتَّى يَنْظُرَ أَيْتَقُلُّ مِيزَانُهُ أَمْ يَخْفُ، وَ عِنْدَ الصِّرَاطِ حَتَّى
 يَنْظُرَ أَيْ جُوزُهُ أَمْ لَا، وَ عِنْدَ الصُّحُفِ حَتَّى يَنْظُرَ بِيَمِينِهِ يَأْخُذُ الصُّحُفَ أَمْ بِشِمَالِهِ، فَهَذِهِ ثَلَاثَةٌ مَوَاطِنَ لَا يَذْكُرُ فِيهَا أَحَدٌ حَمِيمَهُ وَ لَا
 حَبِيبَهُ وَ لَا قَرِيبَهُ وَ لَا صَدِيقَهُ وَ لَا بَنِيهِ وَ لَا وَالِدِيهِ، وَ ذَلِكَ قَوْلُ اللَّهِ تَعَالَى: "لِكُلِّ امْرئٍ مِنْهُمْ يَوْمَئِذٍ شَأْنٌ يُغْنِيهِ"، مَشْغُولٌ بِنَفْسِهِ عَنِ
 غَيْرِهِ مِنْ شِدَّةِ مَا يَرَى مِنَ الْأَهْوَالِ الْعَظَامِ، نَسَأَلُ اللَّهَ تَعَالَى أَنْ يُسَهِّلَهَا لَنَا بِرَحْمَتِهِ، وَ يُهَيِّئَ لَهَا عَلَيْنَا بَرَاقَتَهُ وَ لَطْفَهُ». (البرهان في تفسير
 القرآن: الجزء: ٥ صفحات: ٥٨٦ الحديث: ٩٩ / ١١٣٩٧)**

[សាត្រា]អាស្មំ-ប៊ិសតាន អាស្មំ-វីដ្ឋំស៊ីន បានឲ្យដឹងតមកពីវិស្វលុលឡោះហ្នំ^{صلوات الله عليه والسلام} ថាសមាជិកម្នាក់នៃ
 ក្រុមគ្រួសារព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} បានសួរព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} ថា: "វិស្វលុលឡោះហ្នំ^{صلوات الله عليه والسلام} អើយ! តើមនុស្សនឹងនឹកឃើញ
 អ្នកជំនិតរបស់ខ្លួនទេនាថ្ងៃជំនុំជម្រះ?" ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} មានព្រះវចនៈថា: "មានកន្លែងបីដែលពុំមានអ្នក

ណាម្នាក់ចងចាំអ្នកណាមួយទេ នោះគឺកន្លែងជញ្ជីងថ្មីង (អាល់-មីស្សាន) គេសម្លឹងមើលទៅឯជញ្ជីងថា តើវាធ្ងន់ឬស្រាល ។ កន្លែងស្ពាន (អាល់-ស្វីរីត) គេសម្លឹងមើលថាតើគេអនុញ្ញាតឲ្យខ្លួនដើរឆ្លងស្ពាននោះ ឬទេ ។ នៅឯកន្លែង[បង្ហាញ]បញ្ជី គេសម្លឹងមើលថាតើគេនឹងឲ្យបញ្ជីមកគេក្នុងដៃស្តាំគេឬក្នុងដៃឆ្វេង គេ ។ ដូច្នោះនេះគឺកន្លែងបីដែលពុំមានអ្នកណាម្នាក់នឹងនឹកឃើញអ្នកជំនិតរបស់ខ្លួន ឬអ្នកជាទីស្រឡាញ់ របស់ខ្លួន ឬញាតិរបស់ខ្លួន ឬមិត្តរបស់ខ្លួន ឬកូនរបស់ខ្លួន ឬឪពុកម្តាយរបស់ខ្លួនទេ ។ នេះគឺព្រះបន្ទូល អល់ឡោះហ្ន៎ ព្រះដ៏មហាខ្ពង់ខ្ពស់ [៨០:៣៧] ថ្ងៃនោះ វាលៗគ្នានឹងបាត់អំពីខ្លួនឯងទេ គិតតែខ្លួនឯង មិនគិតអំពីអ្នកផ្សេងដោយសារតែអ្វីៗដែលគេនឹងបានឃើញនោះធ្វើឲ្យគេរន្ធត់ខ្លាំងបំផុត ។ យើងនឹង សូមឲ្យអល់ឡោះហ្ន៎ធ្វើឲ្យវាងាយស្រួលសម្រាប់យើង អាស្រ័យលើព្រះមេត្តាធម៌ព្រះអង្គ និងធ្វើឲ្យ វាងាយស្រួលសម្រាប់យើងអាស្រ័យលើព្រះសប្បុរសធម៌ព្រះអង្គ និងព្រះខន្តីអនុគ្រោះព្រះអង្គ ។"

(تفسير البرهان بقرآني 11397)

* فِي كِتَابِ الْخِصَالِ عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: كَانَ عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ بِالْكُوفَةِ فِي الْجَامِعِ إِذْ جَاءَ إِلَيْهِ رَجُلٌ مِنْ أَهْلِ الشَّامِ فَسَأَلَهُ عَنْ مَسَائِلَ، وَكَانَ فِيهَا سَأَلُهُ أَنْ قَالَ لَهُ: أَخْبِرْنِي عَنْ قَوْلِ اللَّهِ تَعَالَى: «يَوْمَ يَفِرُّ الْمَرْءُ مِنْ أَخِيهِ» وَذَكَرَ مِثْلَ مَا فِي عُيُونِ الْأَخْبَارِ سَوَاءً؛ إِلَّا أَنَّهُ لَيْسَ فِيهِ يَعْني الْأَبَ الْمَرْيِي لَا الْوَالِدَ

* នៅក្នុង[សាត្រា] អាល់-យ៉ូស្វាល់ អាល់-ហ្វីសែនី صلوات الله عليه والسلام ប៊ិន អុលី صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា កាល អុលី صلوات الله عليه والسلام ប៊ិន អាហ្វិ គ្លីលីប عليه والسلام នៅឯអាល់-គូហ្វាសុ ក្នុងម៉ាស័យឃីដូកណ្តាល បុរសជាតិស៊ីរីម្នាក់បានមកជួបព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ។ គាត់បានសួរព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام សំណួរខ្លះ គាត់បានសួរព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام សំណួរមួយថា៖ "សូមព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام អធិប្បាយប្រាប់ទូលបង្គំអំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ន៎ [៨០:៣៤] ថ្ងៃដែលមនុស្សនឹងរត់ចោលបង ប្អូនឯង ។" គាត់និយាយស្រដៀងអ្វីដែលគេនិយាយនៅក្នុង[សាត្រា] អ៊ូយុន អាល់-អាគុំបារ ដែរ ខុសគ្នា តែនៅក្នុងសាត្រានោះអត្ថន័យរបស់ឪពុកគឺឪពុកចិញ្ចឹម មិនមែនឪពុកបង្កើតទេ ។

و بَعْدَهُ قَالَ مُصَنِّفُ هَذَا الْكِتَابِ رَحِمَهُ اللَّهُ: إِذَا يَفِرُّ مُوسَى مِنْ أُمِّهِ حَشِيَّةً أَنْ يَكُونَ قَصَرَ فِيمَا وَجَبَ عَلَيْهِ مِنْ حَقِّهَا، وَ إِبْرَاهِيمَ إِذَا يَفِرُّ مِنَ الْأَبِ الْمَرْيِي لَا مِنَ الْأَبِ الْوَالِدِ وَ هُوَ تَأْوِيلُ. (تفسير نور الثقلين : الجزء ٥ الصفحة ٥١٢)

បន្ទាប់ពីនោះមក លោកអ្នកចងក្រងសាត្រានេះមានប្រសាសន៍ថា៖ "ដែលមូសា عليه السلام នឹងគេចពីម្តាយ ព្រះអង្គ عليه السلام នោះ ព្រោះព្រះអង្គ عليه السلام ខ្លាចតែពុំអាចបំពេញកាតព្វកិច្ចខ្លួនបានចំពោះមាតាព្រះអង្គ عليه السلام ដែលមានសិទ្ធិលើខ្លួនព្រះអង្គ عليه السلام (ខ្លាចសងហាក់មាតាព្រះអង្គ عليه السلام មិនរួច) ។ ចំណែកឯអ៊ីបរហ្វីម عليه السلام ព្រះអង្គ عليه السلام នឹងគេចឪពុកចិញ្ចឹមរបស់ព្រះអង្គ عليه السلام ដែលជាបុគ្គលគោរពរូបចម្លាក់នោះ មិនរត់គេចពី ឪពុកបង្កើតទេ ឈ្មោះតារុក عليه السلام នោះ ។" (تفسير نور الثقلين 5: 512)

وَجُوهٌ يَوْمَئِذٍ مُّسْفِرَةٌ ﴿٣٨﴾

៣៨. ថ្ងៃនោះ មុខខ្លះនឹងភ្លឺ

صَاحِكَةٌ مُّسْتَبْشِرَةٌ ﴿٣٩﴾

៣៩. សើច រីករាយ ។

وَوُجُوهُ يَوْمَئِذٍ عَلَيْهَا غَبَرَةٌ ﴿٣٩﴾

៤០. មុខខ្លះ[ទៀត] នាថ្ងៃនោះ នឹងប្រឡាក់ធ្នលី

تَرَهْفُهَا قَتَرَةٌ ﴿٤٠﴾

៤១. ភាពងងឹតនឹងគ្របដណ្តប់ពួកគេ

أُولَئِكَ هُمُ الْكَافِرَةُ الْفَجَرَةُ ﴿٤١﴾

៤២. ជនទាំងនោះគឺជនបដិសេធសទ្ធា ជនអាក្រក់ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ៣៩-៤២

علي بن إبراهيم: ثُمَّ ذَكَرَ عَزَّ وَجَلَّ الَّذِينَ تَوَلَّوْا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، وَ تَبَرَّؤُوا مِنْ أَغْدَائِهِ، فَقَالَ: ”وَجُوهُ يَوْمَئِذٍ مُسْفَرَةٌ ضَاحِكَةٌ مُسْتَبْشِرَةٌ“ ثُمَّ ذَكَرَ أَغْدَاءَ آلِ الرَّسُولِ ”وَوُجُوهُ يَوْمَئِذٍ عَلَيْهَا غَبَرَةٌ تَرَهْفُهَا قَتَرَةٌ“ أَي فُقَرَاءُ مِنَ الْخَيْرِ وَالنَّوَابِ. (تفسير القمِّي الجزء ٢ الصفحة ٤٠٦ ، البرهان في تفسير القرآن: الجزء: ٥ صفحات: ٥٨٦ الحديث: ٩٩ / ١١٣٩٨)**

អាលី ប៊ិន អ៊ីប្រាហ៊ីម [នៅក្នុងតាហ្វៀរតូម៉ី មានប្រសាសន៍ថា] បន្ទាប់មកព្រះដ៏មានព្រះមហិទ្ធិបូជ្ជិ ព្រះដ៏មហារុងរឿងហួសវិស័យ ចែងអំពីជនទាំងនោះដែលចងចិត្តភាពជាមួយអាមីរុល-មុមីនីន صلوات الله عليه والسلام ដែលចៀសឆ្ងាយពីសត្រូវរបស់ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ថា [៨០:៣៨] ថ្ងៃនោះ មុខខ្លះនឹងភ្លឺ [៨០:៣៩] សើច រីករាយ ។ បន្ទាប់មកព្រះអង្គ عزَّ وَجَلَّ ចែងអំពីសត្រូវរបស់ព្រះរាជបុត្ររាជនគ្គ عليه والسلام របស់រ៉ស្មីលុលឡោះហ្ន៎ عليه والسلام ថា [៨០:៤០] មុខខ្លះ[ទៀត] នាថ្ងៃនោះ នឹងប្រឡាក់ធ្នលី [៨០:៤១] ភាពងងឹតគ្របដណ្តប់ពួកគេ ពោលគឺគ្មានសេចក្តីល្អ គ្មានរង្វាន់ ។" (تفسير القمِّي 2: 406, 11398, براهين في تفسير البرهان)

ពាក្យរាយ

- អ៊ីបនូ អ៊ុម ម៉ាក់ទុម [៨០:១-១០] ។ ៥
- ឪពុករបស់ អ៊ីបរ័ប្ស៊ីម عليه السلام ឈ្មោះ តារុក្ក عليه السلام [៨០:៣៣-៣៧] ។ ១៤
- មើលឃើញប្រការល្អគ្រប់កន្លែង ឲ្យសូត្រស៊ីរ៉ោះត្ថី ៨០ ។ ៣
- កាន់អាន់ កូនរបស់នុរ័ហ្វ عليه السلام [៨០:៣៣-៣៧] ។ ១៣
- ការពារខ្លួនពេលធ្វើដំណើរ ឲ្យសូត្រស៊ីរ៉ោះត្ថី ៨០ ។ ៣
- ផ្លែទទឹមជាមេរបស់ផ្លែឈើទាំងអស់ [៨០:២៤-៣២] ។ ១១
- អាហារ គឺ ចំណេះវិជ្ជា [៨០:២៤-៣២] ។ ១១
- អាយ៉ាស៊ុស្តីអំពីអ៊ុស្តម៉ាន [៨០:១-១០] ។ ៥